

FAMILIESCHOON

GENEALOGISCH - EN BIOGRAFISCH FAMILIETIJDSCRIFT
VAN HET OUDE HOEGAARDSE GESLACHT VAN NERUM

FAMILIE-UITGAVE : VAN NERUM ; MAQUISSTRAAT, 44 EEVER

Art. 106 : Stb. III/4 Joannes Van Nerum & Cath. Bueckens (vervolg van art. 102)

E. De opstand te Hoegaarden

1° De revolutionaire storm

De periode 1780/90 werd in de Nederlanden gekenmerkt door de draconische hervormings-edicten van Jozef II, waardoor tal van onlusten uitbraken. Vrijwilligers namen de wijk naar Holland om er onder Vander Noot (conservatief) de Brabantse revolutie voor te bereiden, ten einde de Oostenrijkers te verjagen en de oude vrijheden te herstellen. Anderen schaaften zich te Hasselt achter Vonck (progressist) die in tegenstelling allerlei hervormingen nastreefde.

In het land van Luik, waartoe Hoegaarden behoorde, begon het volk zich eveneens tegen de kuiperijen en het willekeurig gezag der Bisschappen te verzetten. De massa liet zich beïnvloeden door de verwarde toestanden in Frankrijk, waar de opstand broeide die over gans Europa een revolutionaire storm zong, waardoor het volk, belust op medezeggenschap in het bestuur, zich onbewust door enkele volksmenners liet ophitsen om overal het oude regien omver te werpen.

Door haar ligging in Brabant, nam de opkomende volksklasse van Hoegaarden, enerzijds deel aan de troebelen te Tienen, waar zich een echt broei-nest van opstandelingen tegen het Huis van Oostenrijk had gevormd en werd anderzijds betrokken in de onlusten van Luik, waar het volk zijn rechten eiste. De Regenten met Meier Schepers aan het hoofd, waren uitgesproken conservatief en vooral pacifisten, maar wat zij ook deden om de vrede in het dorp te bewaren, niets kon de opdagende storm verhinderen.

Van in 1749 was er reeds een zekere geest van opstandigheid ontstaan en had Van Simphoven gepoogd de Regentie omver te werpen, of minstens zich op deze te wreken. Nu zou het de Notaris-Brouwer Jean Bapt. Van Autgaerden zijn, die zich met man en macht tegen de Schepenfamilie wilde verzetten en hiervoor slechts het geschikte ogenblik afwachtte.

Geboren op 12 December 1747 als zoon van François Van Autgaerden en Francisca Vander Molen, was Jean Bapt. in 1776 in het huwelijk getreden met Clara Bueckens, zuster van Catherine (vrouw van Joannes Van Nerum), zodat hij diens schoonbroeder was. Bovendien was hij ook de schoonbroeder van Jacobus Van Nerum (broeder van Joannes), vermits deze gehuwd was met Cath. Van Autgaerden, (zuster van Jean Bapt.), zodat de Notaris tweemaal met de Van Nerum's was verwant.

In April 1787 werd Jean Bapt. Van Autgaerden, wellicht op voorspraak van zijn schoonbroeder Joannes Van Nerum, tot Burgemeester van de Dorpsraad verkozen en de Regentie zal deze kandidatuur wel hebben aanvaard en gesteund, omdat hun familiepolitiek er eens te meer door gediend werd. Maar de sluwe Van Autgaerden wist zijn inzichten, om Hoegaarden in opstand te brengen, geheim te houden, tot wanneer voor hem het ogenblik gekomen was, om zich als groot revolutionair te ontpoppen en de strijd op te nemen tegen hen die hem tot Burgemeester hadden aangesteld.

2.

2° Ophitsing van het volk.

In Brabant waren ingevolge de afschaffing der oude instellingen de gemoederen voldoende opgezweept en begon het volk van Luik zich meer en meer tegen zijn meesters te keren, zodat Van Autgaerden het ogenblik gunstig achtte, om ook te Hoegaarden een poding tegen de Regentie te wagen, om zelf aan de macht te komen.

Tegen alle regels in riep hij op zekere dag van 1787 een volksvergadering bijeen en trachtte de gewone man door opruiende taal voor zijn zaak te winnen.

Hij verklaarde dat de Regentie te veel de baas speelde en alles voor zich zelf hield, wijl de gezworenen geen medezeggenschap kregen. Heftig kloeg hij de vorm van bestuur aan, waarin allen bloed- en aanverwanten waren, die alsoo blok vormden om de bevoorrechte posities en het bewind voor eeuwig in eigen familie te houden. Zij complotteerden om ongetletterden in de dorpsraad te brengen, die hun niet in de weg konden staan, wijl 50 ontwikkelden over het hoofd werden gezien.

Hierin had Van Autgaerden wel enigszins gelijk, maar de Schepenen waren toch immers op wettige wijze door Luik benoemd en bestuurden de gemeente goed? Dat zij nu familie waren of niet, veranderde niets aan de zaak. Vergat Van Autgaerden soms dat hij ook met de Schepenfamilie was verwant en op diens voorspraak tot Burgemeester was verkozen of streefde hij naar het Schepenenambt? Bovendien had geen enkel der 50 ontwikkelden ooit een rekwest ingediend om tot de dorpsraad toe te treden. Bloei, welvaart en vrede waren verzekerd en dat was immers het voornaamste voor de inwoners.

Verder kloeg Van Autgaerden aan dat de Regenten 45.000 fl. hadden ontleend, zonder de dorpsraad hiervan rekenschap te geven. Maar hij verzweeg dat die lening had gediend voor de afbetaling der nieuwe kerk en het aanleggen van de baan naar Tienen, twee werken van openbaar nut, met volledige instemming der Hoegaardiërs door de gemeenteraad goedgekeurd. Ook zou het Schepencollege verwaarloosd hebben om de sedert 1646 verpachte gemeentegronden (een weide van ca 8 bunder) terug in handen te krijgen. Het betrof hier een oude zaak van meer dan 141 jaar geleden (dus lang alvorens de Schepenfamilie aan 't bewind was gekomen), zodat dit wellicht vergeten of opgegeven werd.

Van Autgaerden had als Burgemeester beter gedaan, deze zaak tijdens een Raadszitting aan de Regenten te herinneren, in plaats van een gans dorp op te zwepen.

En ten slotte kwam nog de aanklacht der nieuwe bestratingen, die steeds aan de huizen van rijke brouwers en Schepenen paalden. Hiermede bedoelde hij wellicht de Molenweg, een rechtsgeding dat in 1749 reeds zoveel stof had doen opwaaien en al lang tot een goed einde was gekomen. Maar alle mogelijke elementen werden aangehaald om het volk tegen de Regentie in 't harnas te jagen. Van Autgaerden was de man die het durfde zeggen en het viel hem niet moeilijk het kleine volk langs zijn kant te krijgen. Zijn toespraak werd op algemeen applaus onthaald en in één oogwenk was al het goede vergeten, dat de Regenten voor Hoegaarden hadden gedaan. Half onbewust liet het volk zich meeslepen door de revolutionaire en contra-revolutionaire geestesgesteltenis van die tijd. Maar in werke-
andermaal werd de Schepenfamilie het zwarte schaap waartegen alles werd uitgespeeld.

3° Protest van de Schepenen

Onmiddellijk stuurde griffier Ant. Balth. Sweerts een protestnota naar de Prinsbisshop Veldbruck, om de ongeoorloofde opruiersvergadering aan te klagen, maar de sluwe Van Autgaerden had terzelfdertijd een rekwest ingediend, om het proces nopens het verloren gemeentegoed weer aan gang te krijgen, zulks om aan zijn aanhangers te tonen, dat hij zijn woorden in daden wist om te zetten.

Op 4 Dec. 1788 verschenen beide partijen voor een Privaatraad, waar de Luikse overheid die de opkomende vloksklasse vreesde, de toenemende ontevredenheid wilde bedaren door enkele kleine toegevingen te doen.

"De schepenenambten werden tot vier beperkt en een betere onderscheiding ingevoerd tussen de bevoegdheden van de Regentie en de Dorpsraad. Bovendien zou er"

een scherper toezicht worden uitgeoefend op het beheer der gemeentegelden en publieke verpachtingen, wyl de Burgemeester ook tot het Schepencollege mocht behoren en de gezwoeren voor drie jaar, in de plaats van voor twee jaren dienden gekozen.

Deze maatregelen brachten een lichte verbetering, maar waren niet van aard om de gemoederen tot kalmte te brengen, want het opgehitste volk was op heerszucht belust.

Rond Pasen 1789 moest ^{tot} de verkiezing van een nieuwe burgemeester worden overgegaan en diende de Regentie de kandidaten voor te stellen. Toen schijnt het Schepencollege een stap te hebben gedaan om zich met Notaris Van Autgaerden te verzoenen, maar alle pogingen mislukten, want op het ultieme ogenblik mocht hij zich niet als een zwakkeling laten doorgaan in de ogen van zijn aanhangers. Zij hadden de eerste toegevingen afgedwongen en zouden de strijd verder zetten om tot een volksbewind te komen. Deze toenaderingspoging zou door Joannes en Jacobus Van Nerum zijn ondernomen, want in de schriften staat te lezen "Mais quelques temps plus tard malgré l'intervention de mon aieul (Joannes) et son frère Jacques, la Régence fut menacé plusque jamais par une clique de révolutionnaires".

4° Van Autgaerden veroverd de macht.

Beide partijen bleven op hun standpunt. De Regentie had met goede bedoelingen gepoogd een minnelijke schikking te treffen om de rust in het dorp te herstellen, maar Van Autgaerden wilde van geen compromis weten en streefde slechts naar de vervanging van het Schepencollege door een volksraad, waarvan hij aan kop zou staan.

Vermits Van Autgaerden koppig geweigerd had om op loyale wijze mee te werken, besloot de Regentie ten slotte het dan maar zonder hem te stellen, wyl Sweerts de opstandelingen zelfs wilde kortwieken en in de gevangenis werpen.

Vier andere kandidaten werden voorgedragen, waarvan Martin Stockmans tot nieuwe Burgemeester werd gekozen. Hij was gehuwd in 1778 met Marie Thérèse Vanderneulen, zuster van Schepen Bernard Vanderneulen, zodat ook hij een bloedverwant was van het Schepencollege.

Maar dit gaf aanleiding tot de eigenlijke opstand, want ofschoon Stockmans rechtmatig volgens de wettelijke procedure was verkozen, riep Van Autgaerden verbit- terd uit: "Het is niet de Regentie, maar wel het volk dat zijn burgemeester kiezen moet" en zond zelfs een protestnota ⁽¹⁾ naar Luik om de benoeming te doen vernietigen. Doch Luik gaf geen gevolg aan dit schrijven waarop Van Autgaerden het sein tot de opstand gaf.

Zijn aanhangers verschenen gewapend aan de kerk en met Nataris Van Autgaerden op kop bestormden zij het gemeentehuis (dat zich toen in het huis St. Nicolas, latere huis Haumont - thans afgebroken - bevond) en verklaarden alle Schepenen uit hun functie ontheven, waarop hij zich zelf tot Regent-Burgemeester liet uitroepen, voorlopig met het griffiersambt belast. Het plan was geslaagd. Hij had Hoegaarden in opstand gebracht, het onde regiem door een volksbestuur vervangen en zelf de macht veroverd.

Het uitgelaten volk vergat zich zelf. In de nacht gingen de onlusten verder en werden de huizen der Schepenfamilie bestormd en geplunderd. Onder bedreiging moest Sweerts zijn ambt neerleggen en alle archieven aan de nieuwe bewindsploeg afstaan. Nopens deze wanordelijkheden lezen wij in de memorie-schriften: "Ils (de Regenten) furent mêlés aux troubles qui précédaient la révolution et destitués de leurs fonctions sous pression de la classe populaire, menée par Van Autgaerden et C°".

(1) een handig opgemaakt schuif door Not. Hubens, waaraan vele gemeentenaren guld lieten hangen.

5.

En verder staat nog vermeld : "Les plus grands amis et collaborateurs de mon grand-père (Joannes) pendant les événements tragiques, étaient son cousin-germain et futur gendre Antoine Sweerts et son petit-cousin le mayeur Schepers, qui devint en l'an IV le premier Juge de Paix. Ils étaient tous des conservateurs pacifiques fortement préoccupés à la prospérité du bourg, mais les exaltés pillaient leurs maisons, à tel point qu'ils devaient chercher refuge chez le Curé Jean Sweerts."

Hieruit mag afgeleid worden dat Schepers, Sweerts en Van Neruh bijzonder aan elkaar waren gehecht.

De volgende dag werd de overwinning gevierd. Met ontleende galakoets reeden Van Autgaerden en de nieuw gekozenen Bernard Collard, Norbert Nijs en Jean Stockmans (verwant met Martin Stockmans), in triomf door het dorp, vergezeld van hun opgezwepte aanhangers. Naast Notaris Van Autgaerden hadden in de koets plaats genomen, zijn zaakgelastigde de Heer Bovy en de Prior der Bogaarden, die in conflict was geraakt met de Regentie, omdat hij de belastingen van zijn Convent weigerde te betalen.

De triomftocht werd besloten met een plechtig gezongen mis in de nieuwe kapel van het klooster, in 1767 heropgebouwd met medewerking der Regentie, naar ondbaarheid is immers 's werelds loon.

Van Autgaerden had het geschikte ogenblik gekozen om zijn nachtsgrete te doen, want op dat tijdstip werd de Luikse overheid zelf door een revolutionaire volksbeweging bedreigd, ingevolge het uitbreken van de revolutie in Frankrijk. Prins-bisschop van Hoensbroeck die in 1784 Veldbrück had opgevolgd, werd onder dwang tot grote toegevingen verplicht en moest zelfs naar Trier vluchten, omdat zijn leven in gevaar was gekomen. Zedeende stond het Schepencollege te Hoegaarden onmachtig en zonder de minste bescherming aan de volkswil blootgesteld.

5° De Brabantse revolutie.

Guillaume François Ondertussen waren ook te Tienen onlusten uitgebroken. Brouwer Jean Windelinx had er het bevel genomen over een gewapende troep vrijwilligers, om de Oostenrijkers uit de stad te verjagen. Maar weldra moest hij de vlucht nemen en verzocht om asyl te Hoegaarden, waar Van Autgaerden het hoge woord voerde.

Op 22 juli 1789 werd hij nochtans uitgeleverd en in de gevangenis gestopt. 400 gewapende boeren, die te Hoegaarden de opstand hadden uitgelokt, trokken alsdan naar Tienen om Windelinx te bevrijden, maar werden verdreven nadat een hunner was gedood. De volgende dag bestormden zij opnieuw de gevangenis en gelukten erin Windelinx te verlossen. Toen gingen zij over tot het plunderen de huizen van de Oostenrijksgezinden, tot wanneer op 29 juli een bezettingsdetachment verscheen, dat de orde te Tienen kwam herstellen.

In Oktober brak de Brabantse revolutie uit. Het vrijwilligerskorps uit Breda, aangevoerd door Kol. Vander Mersche, versloeg de Oostenrijkers bij Turnhout en bevrijdde de Kempen. Bij Diest sloegen zij de richting van Leuven trekken, om bij Zout-Leeuw te gaan schuilen. Ondertussen kwamen van uit Vlaanderen talrijke vrijwilligers de Brabanders ter hulp. Op 10 December verdreven zij de Oostenrijkers uit Brussel en verklaarden het Huis van Habsburg van zijn rechten vervallen. Op 10 januari 1790 werd de onafhankelijkheid der Verenigde Belgische Staten uitgeroepen.

Het land van Luik was onderwijl ook ten prooi gevallen aan wanordevallen verklaard. Op 17 april werd de Bisschop die te Trier schuilde van de troon verven opgezwepte massa, die naar het voorbeeld der Fransen handelde. Conservatieven en Progressisten betwistten elkaar de macht, wijk de grote mogendheden (opvolgen van Jozef II) duchtig gebruik, om in 1790 het Oostenrijks bewind in de Nederlanden te herstellen. Vonck week naar het buitenland uit en Vander Mersche werd in de gevangenis gestopt.

Art. 107 : Chronologische lijst der mannelijke naamdagers van ons geslacht.

Onderstaande lijst werd opgemaakt tot het bepalen van onze Ouderdoms-
dekenen, die op 19 Aug 1961 op plechtige wijze werden gekroond.
Zij laat tevens toe de plaats en de ouderdom te kennen van alle mannelijke
naamdagers van ons geslacht, die eens kunnen geroepen worden om aan het hoofd
van onze familie-gilde te staan. Deze jaarstaat werd afgesloten op 18 Aug 1961.

1°	Julien Van Nerum	(Hoeg.)	° 18 Dec 1881	96 jaar
2°	Arthur "	(Meldert)	° 3 Dec 1884	77 j.
3°	Leon "	(Hoeg)	° 28 Sep 1886	75 j.
4°	Charles "	(Hoeg)	° 25 Sep 1888	73 j.
5°	Jules "	(Hoeg)	° 4 Feb 1896	65 j.
6°	Prosper "	(Hoeg)	° 7 Jul 1896	65 j.
7°	René "	(Vilvoorde)	° 19 Jan 1897	64 j.
8°	Robert "	(Hoeg)	° 20 Nov 1898	63 j.
9°	Marcel "	(Hoeg)	° 27 Dec 1909	52 j.
10°	Maurice "	(Hoeg)	° 23 Sep 1912	49 j.
11°	Marcel "	(Achel)	° 18 Nov 1913	48 j.
12°	Albert "	(Meise)	° 13 Feb 1918	43 j.
13°	René "	(Schaerbeek)	° 12 Feb 1920	41 j.
14°	August "	(Hoeg)	° 15 Feb 1922	39 j.
15°	Emiel "	(Korbeek-Lo)	° 18 Feb 1922	39 j.
16°	Hubert "	(Evere)	° 20 Mar 1923	38 j.
17°	Joseph "	(Huppaye)	° 6 Okt 1923	38 j.
18°	Clement "	(Hoeg)	° 3 Dec 1925	36 j.
19°	Arthur "	(Meise)	° 10 Dec 1927	34 j.
20°	Arthur "	(Hoeg)	° 4 Feb 1928	33 j.
21°	Karel "	(Tienen)	° 13 Mei 1929	32 j.
22°	Gustaaf "	(Ganshoren)	° 3 Jul 1929	32 j.
23°	Leon "	(Hoeg)	° 10 Nov 1931	30 j.
24°	Raoul "	(Evere)	° 26 Nov 1946	15 j.
25°	Ludo "	(Korbeek-Lo)	° 6 Mei 1951	10 j.
26°	Jan "	(Hoeg)	° 23 Mei 1951	10 j.
27°	Herwig "	(Meise)	° 6 Mar 1952	9 j.
28°	Marc "	(Achel)	° 9 Jan 1953	8 j.
29°	Johan "	(Meise)	° 25 Apr 1953	8 j.
30°	Karel "	(Achel)	° 18 Okt 1955	6 j.
31°	Pieter "	(Hoeg)	° 26 Mar 1956	5 j.
32°	Eric "	(Meise)	° 30 Jan 1960	1 j.

gezamenlijke ouderdom : 1.218 j.
gemiddelde ouderdom : 38 j.

Art. 108 : Oproep tot medewerking :

Door het opzoeken van onze stamboom heeft de familie een kolosaal
werk ondernomen. Het hoeft geen betoog dat dit veel tijd in beslag neemt. Daar-
om wordt er beroep gedaan op alle familieleden die het hunne in dit navorsings-
werk willen bijdragen. Voor elkeen die zulks verlangt is er de ene of andere
taak, volgens zijn vermogen, weggelegd. Verschillende bloedverwanten hebben de-
ze oproep niet afgewacht, om reeds hun vrijwillige medewerking aan te bieden.
Onder hun vermelden wij voornamelijk Monique Van Nerum uit Hoegaarden, Ph. Ver-
tommen uit Wever, de familie Meunier-Van Nerum uit Woluwé, Emiel Van Nerum uit
Korbeek-Lo en Arthur Van Nerum uit Hoegaarden. Wij durven hopen dat anderen zul-
len volgen. Zij dienen ons slechts hun verlangen kenbaar te maken, want alleen
door samenwerking kan men resultaten afdwingen.

6.

Art. 109 : Familienieuws

- Oktober is de verjaardagsmaand van :

Joseph Van Nerum (VIII/22) ° 6 Okt 1923 (38 j.)
Kathleen Fourie (docht. van IX/14) ° 10 Okt 1960 (1 j.)
Anna Hacour (docht. van VIII/9) ° 12 Okt 1957 (4 j.)
Elza Van Nerum (VIII/9) ° 13 Okt 1923 (38 j.)
Hugo Cleopater (zoon van VIII/20b) ° 18 Okt 1952 (9 j.)
Karel Van Nerum (IX/7) ° 18 Okt 1955 (6 j.)
Rosa Van Nerum (VIII/11) ° 19 Okt 1922 (39 j.)
Lutgarde Hacour (docht. van VIII/9) ° 20 Okt 1954 (7 j.)
Bertha Van Nerum (VIII/26) ° 23 Okt 1938 (23 j.)
Jeanine Cleopater (docht. van VIII/20b) ° 23 Okt 1950 (11 j.)
Daniel Vandenbroeck (zoon van VIII/17) ° 23 Okt 1941 (20 j.)
Theophile Bullens (zoon van VII/30) ° 24 Okt 1909 (52 j.)
Yvonne Schoofs (VIII/19) ° 25 Okt 1910 (51 j.)
Jules Taverniers (zoon van VII/5) ° 28 Okt 1923 (38 j.)

- Geen huwelijksverjaaringen deze maand.

- Laat ons onze afgestorven familieleden gedenken :

Clemence Van Nerum (VI/1) + 1 Okt 1905 (62 j. oud)
Alexandrine Van Nerum (V/32) + 2 Okt 1814 (15 maand)
Robert Baude (zoon van VI/20) + 4 Okt 1896 (8 dagen)
Jeanne Pruvost (V/10) + 5 Okt 1889 (66 j.)
Elise Van Nerum (VI/7) + 9 Okt 1890 (29 j.)
Anne Van Nerum (IV/8) + 11 Okt 1832 (57 j.)
Valerie Van Nerum (VI/25) + 15 Okt 1932 (69 j.)
Marie Van Nerum (VII/2) + 16 Okt 1956 (75 j.)
Octavie Degroot (VII/27) + 22 Okt 1907 (25 j.)
Anna Van Nerum (V/38) + 27 Okt 1817 (7 j.)
Constance Van Nerum (VI/20) + 27 Okt 1932 (73 j.)
Marie Viaene (VII/18) + 28 Okt 1957 (85 j.)
François Van Nerum (VIII/10b) + 29 Okt 1921 (15 dagen)
Felicie Maes (VII/28) + 30 Okt 1946 (83 j.)
Monique Cipers (V/II) + 31 Okt 1886 (62 j.)

- Blijde gebeurtenis :

Ph. Vertommen en Bertha Van Nerum uit Attenrode-Wever (VIII/26) hebben de gelukkige geboorte gemeld van hun eerste kindje, namelijk een dochtertje Patricia, Carolina, Jules genaamd, geboren op 27 Aug 11.
In naam van de ganse familie wensen wij hun van harte geluk.

- Een bloedverwant werd vereerd :

Fernand Baudé uit Erquelinnes (zoon van Louis en Constance Van Nerum, stb. VI/20) werd bij besluit van het Frans Ministerie voor Arbeid en Veiligheid van Juni 1958, vereerd met "la médaille d'honneur du travail, éducation vermeil" ter beloning voor zijn 35 j. bewezen diensten aan de "Forges Atel. Constr. Electriques de Jeumont".
Proficiat Fernand.

Art. 110 : Weervoorspelling door onze voorouders.

Is Oktober warm en fijn, 't zal een scherpe winter zijn.

Regen met St Denijs (9 Okt), een natten winter en weinig ijs.

Nº 20 van November 1961

FAMILIESCHOON

GENEALOGISCH - EN BIOGRAFISCH FAMILIETIJDSCHRIFT
VAN HET OUDE HOEGAARDSE GESLACHT VAN NERUM

FAMILIE-UITGAVE : VAN NERUM ; MAQUISSTRAAT, 44 EVERE

Art. 111 : FAMILIEPRIJSKAMP "LEERT UW GESLACHT KENNEN".

Onze Gilde heeft een prijskamp ingericht voor de kinderen van onze familie, ten einde hun geslacht beter te leren kennen. Allen die geboren zijn na 1 januari 1947 mogen aan deze prijskamp deelnemen. Natuurlijk kunnen de kleintjes zich door hun grotere broer of zus laten helpen. Maandelijks zullen in dit tijdschrift vijf vragen worden gesteld, waarop de deelnemers dienen te antwoorden. Deze antwoorden kunnen gemakkelijk in ons familie-tijdschrift weergevonden worden en dienen uiterlijk en onder gesloten omslag, vóór de 20e van elke maand toe te komen op het Secretariaat van Familieschoon ; Maquisstraat, 44, te Brussel 14. Vergeet echter Uw naam, geboortedatum en adres niet te vermelden.

De prijskamp zal lopen over een periode van vijf maanden, dus in 't totaal 25 vragen, waarop voor elk goed antwoord een goed punt zal toegekend worden. Telkens zal de uitslag en de rangschikking in ons tijdschrift verschijnen. Na afloop zullen de vijf eerst gerangschikten met een prachtige prijs worden beloond. Wij rekenen op de deelneming van al onze kinderen.

- Ziehier de eerste reeks vragen :

- 1º Hoe is de naam van onze Familiegilde ?
- 2º Wie is onze Patroonheilige ?
- 3º Wanneer werd onze gilde voor het eerst opgericht ?
- 4º Wie was de eerste Ouderdomsdeken ?
- 5º Wat werd bij de 100e verjaring der gilde aan alle familiegetrouwen geschonken?

En nu aan 't werk, leest aandachtig ons tijdschrift en veel geluk.

Art. 112 : CORRIGENDUM Nº 4

In bijlage aan dit nummer zult U het "Corrigendum n° 4" vinden. Wij veranschuldigen ons voor al deze aan te brengen verbeteringen, doch wie zich rekenschap geeft van genealogische opzoekingen, zal best begrijpen dat aanvullingen en wijzigingen steeds met stamboomschriften gepaard gaan, vermits er bescheiden nieuwe ontdekkingen worden gedaan, die vroegere begane fouten uitwissen en leemten aanvullen. Om Uw tijdschriften en meteen de familiegeschiedenis zo volledig mogelijk te houden, is het noodzakelijk deze verbeteringen in de teksten aan te brengen, ten einde op geen dwaalspoor te worden gebracht.

Art. 113 : LAATSTE WEERSVOORSPELLINGEN

Vertoont November zich met snee, 't zal vruchtbaar zijn voor 't vee.
Bréngt St Maarten (11 Nov) zonneshijn, 't zal een strenge winter zijn.
St Elisabeth (19 Nov) doet verstaan, hoe de winter zal vergaan.

2.

Art. 114 : Stb.III/4 : Joannes Van NERUM & Cath. Bueckens.

(vervolg van art. 106).

6° Van Autgaerden neemt ontslag.

Terwijl in Brabant de rust scheen teruggekeerd, bleef het land van Luik, beroofd van zijn Bisschop, het voorwerp van onlusten uitmaken. Ook te Hoogaerden achtten de aanhangers van Van Autgaerden zich alles geoorloofd. Plunderingen en buitensporigheden namen in zulke mate toe, dat de openbare veiligheid niet langer gewaarborgd bleef.

Rond dit tijdstip, namelijk in Januari 1790 overleed Anne Barbe Van Nerum (oudste dochter van Joannes) op 30 jarige ouderdom, ingevolge een schrik in het bloed. Mag haar dood in betrekking gebracht worden met de buitensporigheden, was zij het slachtoffer geworden der baldadigheden of had zij ingevolge de troebelen van 1789 een ziekte opgedaan?

In elk geval zag Notaris Van Autgaerden eindelijk in, dat zijn machts-greep slechts tot wanorde had geleid en tekende op 30 Juni 1790 eigenhandig protest aan, tegen het misdadig optreden van zijn eigen mannen, die hem aan het bewind hadden gebracht en waarbij zich achteraf het uitschot had gevoegd.

Begin 1791 keerden de kansen en kwam de Bisschop van Høensbroeck met de hulp der Oostenrijkers terug op de troon. Dadelijk stuurde de oude Regentie een nota naar de Heer Claes, hun zaakgelastigde te Luik, waarin zij hun trouw aan de Prinsbisschop hernieuwden en de wantoestanden aankloegen die te Hoogaerden hadden geheerst.

In Maart van het volgende jaar verschenen de twee partijen voor Notaris J.B. Hubens en werd de Regentie in 't gelijk gesteld. Deemoedig bood Van Autgaerden zijn ontslag aan en verklaarde er niets tegen te hebben, dat de Regentie terug zoals voorheen het dorpsbewind zou in handen nemen, mits sommige misbruiken nochtans te weren.

Maar de Schepenen dulden geen voorwaarden van hun tegenstrever en weigerden in blok, samen met Van Autgaerden in het dorpsbestuur te zetelen. De kloof was te groot. Alsdan trachtte Advokaat Raick (de baljuw van Haspengouw), als bemiddelaar op te treden en verscheen op 21 maart te Hoogaerden, om de Regentie op plechtige wijze terug aan het bewind te brengen. De Schepenen bleven echter bij hun stuk en weigerden zich nog langer met de gemeentezaken in te laten. Hieromtrent staat in de schriften vermeld: "Pour se venger contre les insultes indignes, ils refusèrent de siéger avec leurs adversaires qui avaient totalement bouleversé l'ancien régime pacifique du bourg." De smaad moet wel erg geweest zijn om zulke beslissing te nemen.

Nopens Joannes Van Nerum schreef zijn kleindochter nog het volgende: "Etant le dernier échevin de ce régime, mon aïeul se retira de toute activité politique. Rien ne savait lui faire changer ses décisions prises. Multiple fois il a répété à ses fils: - Restez toujours unis et retenez comment votre père a lutté pour votre bonheur et celui de la commune, mais surtout n'oubliez jamais qu'il vaut mieux mourir que de se déshonorer et d'abandonner ses principes. Il était un homme loyal et vertueux, fortement attaché aux traditions héréditaires."

7° De komst der Fransen

Terwijl Van Autgaerden aan de gemeentekas bleef, namen alleen Martin Stockmans en Hubert Sweerts hun functie weer op, wellicht om niet alle teugels in handen der opstandelingen te laten. Maar Antoine Sweerts, misnoegd om deze halve oplossing, zond een laatste protestnota naar Luik, waarin hij krachtig aanhaalde dat de Regentie sedert onheuglijke tijden in dienst van de Bisschop, de bloei en welvaart der gemeente had verzekerd en nu zonder de minste bescherming, aan het willekeurig optreden van een ploeg onrustzaaiers was overgelaten.

Op 12 Aug. 1791 ondernam Luik een nieuwe poging om de orde op vreedzame wijze te herstellen. Jan Stockmans (gezworene van Van Autgaerden) werd uit de Tafel van de H. Geest ontzet, wyl ook Lambert Uyttebroeck (revolutionnair aanhanger) als schoolmeester werd vervangen. Meer verandering kwam er niet want de Bisschop durfde zich niet langer openbaar tegen het volk keren, terwijl de oude Regentie van geen toegevingen wilde weten. Zij waanden zich in hun recht en wilden de opstandige bewindsploeg effenaf kortwieken.

Aldan verscheen Graaf Jacques d'Oultremont op het voorplan, die als geldschietster in de zaak van de nieuwe steenweg, zijn woord kwam plaatsen, maar ook deze bemiddelaar mislukte in zijn opzet. Ten einde raad werd in September 1791 bij meerderheid van stemmen, Norbert Nijs (gematigde volgelijng van de revolutionnaire beweging) tot Burgemeester uitgeroepen.

Aldan namen Ant. Sweerts en Joannes Van Nerum hun schepenambt terug op, om het volledig eerherstel der Regentie en de ontmaskering van Van Autgaerden te bewerken, die aan de gemeentekas was gebleven. Maar in 't geheim lieten zij alle elementen tegen Van Autgaerden inzamelen en de ophefmakende verklaringen door de gemeentenaren afgelegd, op notariele akte stellen. Op 9 Okt. werd de nieuwe benoemingen door Not. Hubens op proces-verbaal gesteld, doch Antoine Sweerts verzocht de Bisschop, deze benoeming van Van Autgaerden in te trekken, zodat de strijd tussen de zaakgelastigden uit beide kampen verder ging.

In 1792 terwijl Oostenrijkers en Fransen onderling onze gewesten betwistten, werd de Bisschop van Hoensbroeck door zijn neef François de Maan opgevolgd, die in Juni 1793 een afvaardiging naar Hoegaarden stuurde om de toestand grondig te onderzoeken en op te klaren. Op 5 April 1794 viel de beslissing. De oude Regentie behaalde de overwinning en moest terug ingesteld worden volgens de ordonnantie van 4 Dec. 1788, wijl allen die bij de onlusten waren betrokken geweest, voor een privaatrechtsraad zouden gedaagd worden. Van Autgaerden verbitterd om deze nederlaag, trachtte tijd te winnen, terwijl de Schepenen zich klaar maakten om hun vroegere ambten weer op te nemen.

Helaas op het ogenblik dat alles weer goed scheen te komen, behaalden de Fransen op 26 Juni 1794 de overwinning te Fleurus en veroverden onze gebieden. De Prinsbisschoppelijke macht werd omver geworpen en zowel het land van Luik als de Zuidelijke Provincies door Frankrijk overweldigd, waardoor voorgoed een einde werd gesteld aan het oude regiem en alle oproerigheden. De kerk verloor elk overzicht in de bestuurszaken. De volkssoevereiniteit zegevierde en de nieuwe bewindsploegen werden heer en meester. Ellende en plunderingen, verbeurdverklaringen, opelsingen en zware oorlogstaksen volgden elkaar op.

In 1795 werd ons land officieel bij Frankrijk ingelijfd en de eeuwenoude "Vryheydt Hoegaarden" van Luik losgerukt, om in het Dyledepartement de hoofdplaats van een kanton te worden. Notaris Jean Baptiste Van Autgaerden werd op 25 frimaire IV (16 Dec. 1795) tot eerste nationaal agent benoemd.

De schepenfamilies, zo zeer verkleefd aan de oude instellingen van hun voorvaderen, werden vijanden van de Republiek en gingen onder Deken Joannes Sweerts, tot een geheime samenzwering over, waartoe ook Ant. Sweerts, Joannes & Jacobus Van Nerum en de oud-meier Schepers behoorden, ofschoon deze laatste door de Fransen tot Vrederechter werd benoemd. (Deze samenzwering zal later afzonderlijk behandeld worden).

8° Besluit:

Na nuchtere beschouwing dient gezegd dat Van Autgaerden op sommige punten gelijk had en mag de Regentie niet volledig worden vrij gepraat. De Schepenfamilie heeft zekere fouten begaan, waarvan de bijzonderste wellicht de miskennenning was van het elementaire recht van ieder burger, om te mogen meepraten in de bestuurszaken.

Weliswaar bekommerde het gewone volk zich destijds bitter weinig om politiek en vertrouwde zich volledig op zijn meesters, die vrede en welvaart schonken, de essentiële factoren om een volk gelukkig te maken.

Dit hebben de Regenten inderdaad aan de inwoners van Hoegaarden geboden wijl Van Autgaerden slechts misnoegdheid en opstand bracht.

Elk regiem bezit immers goede en slechte kanten, die zich mettertijd zo diep inwortelen dat men ze ten slotte niet meer van elkaar kan onderscheiden. Om de misbruiken te weren had Van Autgaerden evenwel andere middelen kunnen aanwenden dan geweld; zodat zijn optreden niet kan goedgekeurd worden. Wellicht heeft hij niet datgene gewild uit zijn ophitsende taal is voortgevloeid, doch eens zo ver kan hij niet meer terug.

Afgunst tegen de bevoorrechte posities der Schepenen en politieke meningsverschillen lagen aan de basis van deze opstand, terwijl de revolutionnaire storm die boven gans Europa waaide, de gemoederen opzweeptte om al het oude door nieuw te vervangen.

Dit alles heeft wel aanleiding gegeven tot familieveten, maar het onderling familiebegrip reikte veel hoger dan al de vergankelijke politieke troebelen, want in 1800 kwam reeds een huwelijk tot stand tussen Jean Bapt. (zoon van Van Autgaerden) en Françoise Van Nerum (dochter van Jacobus), terwijl in 1830 het huwelijk voltrokken werd van Marie (dochter van Van Autgaerden) met Henri Van Nerum (zoon van Joannes).

Het is echter opvallend hoe de familie Van Nerum, veten door huwelijken wist op te lossen. Men herinnere zich slechts de verbintenis van Joannes met Cath. Bueckens, waardoor een einde werd gesteld aan de dorpsruzie van 1749.

En om te besluiten dient nog even gewezen op de bijzondere vriendschap, die tussen de families Sweerts en Van Nerum heerste en waarvan de uithuwelijking hunner kinderen het meest doorslaggevend bewijs is. Zo zien wij dat buiten de verbintenis van Charles Van Nerum met Barbe Sweerts, ook diens neef Antoon Sweerts (ex griffier en weduwnaar van Maria Lucia Schepers), in 1792 hertrouwde met zijn kleinnicht Dorothée Van Nerum (dochter van zijn boezemvriend Joannes), terwijl Elisabeth Sweerts (kleindochter van de rekenplichtige Hubert Sweerts), zich in 1802 verbond met haar kleinkoosje Jean Henri Van Nerum (jongste zoon van Joannes).

G. Overlijden van Joannes Van Nerum en Cath. Bueckens.

Joannes stierf op 65 jarige ouderdom, de 18 juli 1797 (30 Messidor An V) te 2 1/2 uur in de morgen (f° 18) en werd afgedragen door zijn zoon Henri en François Berwout. Van zijn grafsteen, dewelke zich volgens de memorieschriften zou bevonden hebben op het oude kerkhof links van de kerk, bleef geen enkele afbeelding bewaard, dit in tegenstelling met deze van zijn broeder Franciscus (+ 1822) en Jacobus (+ 1824). Mag hieruit afgeleid worden dat hij een gewone grafsteen had zonder de minste wapenschild-versieringen, zulks ingevolge het ingetreden verbod op de familieblazoenen, uitgevaardigd door de Franse overheid op 18 Nov 1795.

Joannes Van Nerum heeft zowel oppolitiek- als op familiaal plan een grote rol gespeeld en naam verworven in de geschiedenis van ons geslacht. Na van 1732 tot 1759 de rijke weelde van het ouderlijk huis te hebben gekend, begon voor hem het gelukkig huwelijksleven en de politieke loopbaan eerst als gezwoorene en burgemeester (1757 - 1763) en dan als schepen; ambt dat hij tot 1794 bekleedde. Tijdens deze goude jaren richtte hij onze familiegilde op, waarvan hij gedurende 19 jaar het Dekenschap waarnam.

In 1787 braken voor Joannes nochtans de ongeluksjaren aan. De opstand begon te broeien, waardoor hij zijn bevoorrechte schepenfunctie kwijt speelde, terwijl zijn oudste dochter in 1790 overleed. Tot 1794 gingen de troebelen voort, om vervolgens plaats te ruimen voor de ellende van het Franse Schikbewind, tijdens hetwelk hij zich bij de samenzwering voegde. Joannes Van Nerum mag echter de eer opstrijken tot de laatste schepenfamilie te hebben behoord, die te Hoegaarden sedert onheuglijke tijden het bewind in handen hield. Gedurende gans zijn leven heeft hij maar één enkele richtlijn gevolgd, namelijk deze die hij als devies had aangenomen "Mon Dieu et mon droit".

Zijn vrouw Ann. Cath. Bueckers overleed te Hoeg in haar huis in de Nieuwstraat, op 16 Nov. 1828 te 13 1/2 uur, in de ouderdom van 91 jaar. Zij werd afgedragen door François Lodewijk gemeentesecretaris en Laurent Lenaerts.

Art. 114bis - STAMBOMEN.

- De meeste families bekommeren zich bitter weinig om hun eigen geslacht waaruit zij zelf zijn gesproten. Slechts enkele edele stammen zijn hiervan vrij te pleiten en gaan eerder fier op hun voorgangers, die een voorname rol speelden in de maatschappij.

Doch bij de burgerij ontwaart men helaas een bijna totale onverschilligheid voor stambomen en nochtans heeft elke familie haar "vooraanstaanden" gehad. De "ikzucht" en stoffelijke welvaart van heden, oefenen hierop een vernietigende invloed uit. Het is immers genoeg bekend, dat elkeen voor zich zelf leeft zodat vele personen niet eens weten wie hun grootvader is geweest.

- En nochtans is het zo zielverkwikkend, intiem en aangenaam, deel uit te maken van een stamgemeenschap of familiegilde, die haar eigen geschiedenis opbouwt om aan het nageslacht over te maken. In vroegere tijden merkte men zulks veel meer op dan nu en niet zelden werden "Memorieschriften" ingesteld, zoals het voor ons geslacht het geval was.

- Het is een vaststaand feit dat het echte familieleven te niet gaat, en daarom zijn er zoveel alleenstaande bloedverwanten, die niet eens weten waar zij de nodige steun kunnen vinden. Om hieraan te verhelpen moet men in dienst van zijn familie staan en voor haar algemeen welzijn zorgen, in plaats van te leven voor een bepaalde clan. Dat is een veel edeler gevoel, dan de soms onverdragelijke pretentie van zekere mensen, die hoog oplopen met één enkele uitverkorene uit hun geslacht, omdat hij fortuin naliet, terwijl al de overigen in de vergeetheid worden geplaatst, omdat zij een te eenvoudige rol in het leven speelden.

- Er bestaan stambomen waarop alleen namen van grote mannen voorkomen, terwijl hun neven, de eenvoudige landbouwen, herbergiers en ambachtslieden, opzettelijk werden weggelaten, omdat zij afstaken naast de "grotten." En niettegenstaande alles zijn de geslachten, op gebied van gezond bloed, levenskracht, deugdzaamheid, verstand en gezond oordeel, veel meer verschuldigd aan een koppel frisse en kloeke grootouders uit de boerenstand, dan aan een knuffelige oom uit de stad, die ongehuwd bleef en wiens enig levensideaal "hoogmoed en rijkdom" was.

- De echte en gezonde stamfamilies zijn deze, waar de kinderen de trots en de toekomst van hun ouders en familie uitnemen en aan wie de geschiedenis van hun geslacht wordt voortverteld. De jongeren dienen hun voorgeslacht te kennen en te weten uit welk hout zij gesneden zijn. Onze voorgangers begrepen dit ook veel beter dan wij. Zij wisten volledig hoe hun bloedverwantschap in elkaar stak en gingen fier op hun afkomst. Deze fierheid hebben wij, gelukkiglijk overgeërfd, dank zij onze familiegilde, die voor ons allen een zielverkwikkende schenking betekent, door onze voorouders voor ons welzijn ingesteld.

G. Overlijden van Joannes Van Nerum en Cath. Bueckens.

Joannes stierf op 65 jarige ouderdom, de 18 juli 1797 (30 Messidor An V) te 2 1/2 uur in de morgen (f° 18) en werd afgedragen door zijn zoon Henri en François Berwout. Van zijn grafsteen, dewelke zich volgens de memorieschriften zou bevonden hebben op het oude kerkhof links van de kerk, bleef geen enkele afbeelding bewaard, dit in tegenstelling met deze van zijn broeder Franciscus (+ 1822) en Jacobus (+ 1824). Mag hieruit afgeleid worden dat hij een gewone grafsteen had zonder de minste wapenschild-versieringen, zulks ingevolge het ingetreden verbod op de familieblazoenen, uitgevaardigd door de Franse overheid op 18 Nov 1795.

Joannes Van Nerum heeft zowel oppolitiek- als op familiaal plan een grote rol gespeeld en naam verworven in de geschiedenis van ons geslacht. Na van 1732 tot 1759 de rijke weelde van het ouderlijk huis te hebben gekend, begon voor hem het gelukkig huwelijksleven en de politieke loopbaan eerst als gezworene en burgemeester (1757 - 1763) en dan als schepen; ambt dat hij tot 1794 bekleede. Tijdens deze goude jaren richtte hij onze familie-gilde op, waarvan hij gedurende 19 jaar het Dekenschap waarnam.

In 1787 braken voor Joannes nochtans de ongeluksjaren aan. De opstand begon te broeien, waardoor hij zijn bevoorrechte schepenfunktie kwijt speelde, terwijl zijn oudste dochter in 1790 overleed. Tot 1794 gingen de troebelen voort, om vervolgens plaats te ruimen voor de ellende van het Franse Schikbewind, tijdens hetwelk hij zich bij de samenzwering voegde. Joannes Van Nerum mag echter de eer opstrijken tot de laatste schepenfamilie te hebben behoord, die te Hoegaarden sedert onheuglijke tijden het bewind in handen hield. Gedurende gans zijn leven heeft hij maar één enkele richtlijn gevolgd, namelijk deze die hij als devies had aangenomen "Mon Dieu et mon droit".

Zijn vrouw Ann. Cath. Beuckers overleed te Hoeg in haar huis in de Nieuwstraat, op 16 Nov. 1828 te 13 1/2 uur, in de ouderdom van 91 jaar. Zij werd afgedragen door François Lodewijk gemeentesecretaris en Laurent Lenaerts.

Art. 114bis - STAMBOMEN.

- De meeste families bekommeren zich bitter weinig om hun eigen geslacht waaruit zij zelf zijn gesproten. Slechts enkele edele stammen zijn hiervan vrij te pleiten en gaan eerder fier op hun voorgangers, die een voorname rol speelden in de maatschappij.

Doch bij de burgerij ontwaart men helaas een bijna totale onverschilligheid voor stambomen en nochtans heeft elke familie haar "vooraanstaanden" gehad. De "ikzucht" en stoffelijke welvaart van heden, oefenen hierop een vernietigende invloed uit. Het is immers genoeg bekend, dat elkeen voor zich zelf leeft zodat vele personen niet eens weten wie hun grootvader is geweest.

- En nochtans is het zo zielverkwikkend, intiem en aangenaam, deel uit te maken van een stamgemeenschap of familie-gilde, die haar eigen geschiedenis opbouwt om aan het nageslacht over te maken. In vroegere tijden merkte men zulks veel meer op dan nu en niet zelden werden "Memorieschriften" ingesteld, zoals het voor ons geslacht het geval was.

- Het is een vaststaand feit dat het echte familieleven te niet gaat, en daarom zijn er zoveel alleenstaande bloedverwanten, die niet eens weten waar zij de nodige steun kunnen vinden. Om hieraan te verhelpen moet men in dienst van zijn familie staan en voor haar algemeen welzijn zorgen, in plaats van te leven voor een bepaalde clan. Dat is een veel edeler gevoel, dan de soms onverdragelijke pretentie van zekere mensen, die hoog oplopen met één enkele uitverkorene uit hun geslacht, omdat hij fortuin naliet, terwijl al de overigen in de vergeetheid worden geplaatst, omdat zij een te eenvoudige rol in het leven speelden.

- Er bestaan stambomen waarop alleen namen van grote mannen voorkomen, terwijl hun neven, de eenvoudige landbouwers, herbergiers en ambachtslieden, opzettelijk werden weggelaten, omdat zij afstaken naast de "groten."

En niettegenstaande alles zijn de geslachten, op gebied van gezond bloed, levenskracht, deugdzaamheid, verstand en gezond oordeel, veel meer verschuldigd aan een koppel frisse en kloeke grootouders uit de boerenstand, dan aan een knuffelige oom uit de stad, die ongehuwd bleef en wiens enig levensideaal "hoogmoed en rijkdom" was.

- De echte en gezonde stamfamilies zijn deze, waar de kinderen de trots en de toekomst van hun ouders en familie uitmaken en aan wie de geschiedenis van hun geslacht wordt voortverteld. De jongeren dienen hun voorgestacht te kennen en te weten uit welk hout zij gesneden zijn.

Onze voorgangers begrepen dit ook veel beter dan wij. Zij wisten volledig hoe hun bloedverwantschap in elkaar stak en gingen fier op hun afkomst. Deze fierheid hebben wij, gelukkiglijk overgeërfd, dank zij onze familie-gilde, die voor ons allen een zielverkwikkende schenking betekent, door onze voorouders voor ons welzijn ingesteld.

ART. 115 : FAMILIENIEUWS

- Wij wensen een gelukkige verjaardag aan :

Rosa EMANUEL (VIII/16) ° 1 Nov 1917 (44 j.)
 Linda HACOUR (docht. van VIII/9) ° 1 Nov 1956 (5 j.)
 Dirk VAN CALSTER (zoon van VIII/10) ° 8 Nov 1952 (9 j.)
 Leon VAN NERUM (VIII/23) ° 10 Nov 1931 (30 j.)
 Thérèse PELCREM (VII/23) ° 15 Nov 1899 (62 j.)
 Marcel VAN NERUM (VIII/4) ° 18 Nov 1913 (48 j.)
 Robert VAN NERUM (VII/15) ° 20 Nov 1898 (63 j.)
 Simone VAN NERUM (IX/00) ° 26 NOV 1942 (19 j.)
 Raoul VAN NERUM (IX/21) ° 26 Nov 1946 (15 j.)
 Constant Troch (VIII/2) ° 30 Nov 1907 (54 j.)

- evenals een aangename huwelijksverjaaring aan :

Josée VAN NERUM en Yvan BOETS (VIII/25) x 8 Nov 1958 (3 j.)
 Simone VAN NERUM en Kamiel COLLIN (VIII/3) x 18 Nov 1944 (17 j.)
 Anna VAN NERUM en Alf. VAN CALSTER (VIII/10) x 18 Nov 1950 (11 j.)

- wijl wij onze afgestorvenen gedenken :

Hélène VAN NERUM (VII/21bis) + 8 Nov 1940 (62 j. oud)
 Hertense VAN NERUM (VI/27) + 10 Nov 1918 (69 j.)
 Bertha VAN NERUM (VII/21) + 12 Nov 1892 (7 j.)
 Simone VAN NERUM (IX/9) + 12 Nov 1941 (4 m.)
 Cath. VAN AUTGAERDEN (III/6) + 13 Nov 1823 (78 j.)
 Barbe SWEERTS (II/1) + 14 Nov 1778 (78 j.)
 Jean Bapt. VAN NERUM (IV/11) + 14 Nov 1832 (50 j.)
 Elisabeth VAN NERUM (IV/18) + 14 Nov 1840 (54 j.)
 Jean VAN NERUM (V/28) + 16 Nov 1884 (82 j.)
 François VAN NERUM (IV/15) + 18 Nov 1803 (27 j.)
 Thérèse DEWELDE (V/15) + 18 Nov 1862 (35 j.)
 François VAN NERUM (VI/43) + 18 Nov 1918 (85 j.)
 Leontine DESWERT (VI/6) + 18 Nov 1943 (82 j.)
 Antoine SWEERTS (IV/3) + 20 Nov 1808 (65 j.)
 Charles VAN NERUM (V/25) + 22 Nov 1801 (4 j.)
 Emilia VAN NERUM (VI/37) + 24 Nov 188* (32 j.)
 Jules VAN NERUM (VIII/28) + 26 Nov 1931 (1 j.)
 Theoph. VAN HERBERGHEN (VI/37) + 27 Nov 1920 (66 j.)
 Hubert VAN NERUM (VI/29) + 30 Nov 1919 (71 j.)

ART. 116 : Stb. III/5 : Catharina VAN NERUM1. Haar geboorte

Als dochter van Carolus VAN NERUM en Barbara SWEERTS, werd zij geboren te Hoegaarden en gedoopt op 17 AUG 1735 (f° 576). Haar peter en meter waren :

- O/Past. Henri VANDERMOLEN (zoon van Meester-Brouwer Bernard VANDER MOLEN)
- Catharina PEETERS (haar grootmoeder)

2. Kloosterzuster.

Door haar vrome opvoeding gedreven trad Catharina op jeugdige leeftijd (+ 18 j.) als Cisteriënzuster in het Klooster van 's hertogendaal (Valduc = Hertogelijke vallei) te Hamme-Mille. Deze Abdij was in 1232 door de Hertog Hendrik II van Brabant gesticht, als dank omdat de Hemel hem een zoon had geschonken. Zijn dochter Margaretha (de gelukzalige) werd er de eerste Abdis en verzamelde rond zich 16 jonge meisjes uit de Brabantse adel. De Cisteriënerabdij stond onder de geestelijke leiding van de Abdij uit Villers la Ville, die er priesters afdeelde om biecht te horen en missen op te dragen. Volgens de overlevering zou ook St Bernardus er enkele tijd hebben vertoefd.

.../...

Bij het toppunt van haar luister telde de Abdij 120 nonnen en kreeg het hoge bezoek van Karel de Stoute, Margaretha van York, Filip de Schone met zijn gemalin, Keizer Karel die er na een jachtpartij in het woud van Meerdaal op 15 OKT 1525 middagmaalde en Filip II die met zijn gevolg in het Paleis van de Abdis ontvangen werd. Onder de oorlogen van de Franse Koning Lodewijk XIV kreeg het klooster nochtans met moeilijkheden af te rekenen, wegens het optreden van tuchtloze bunden Franse soldaten.

De voornaamste bezigheden van de kloosterlingen waren ; bidden, mediteren, leren, kinderen onderwijzen, armen helpen, zieken verplegen, de goederen beheren, pelgrims en reizigers onthalen en de omgang met het Hof van Brabant verzekeren.

Al deze brome bezigheden hebben er Catharina VAN NERUM toe aangezet, om rond 1753 Cisteriënezuster te worden, onder het gezag van de Abdis Thérèse FIOCCO uit Brussel. Zij overleed in 1768 en werd opgevolgd door Alexandrina VAN DORMAEL uit Willebringen.

Het was onder deze laatste Abdis dat Catharina VAN NERUM rond 1785 haar jubileum vierde, maar een paar jaren later, in 1787 stierf ook deze overste en werd als Abdis van 's hertogendaal vervangen door Victoria SCHLUTTER von STOCKHEIM uit Hannover. Nopens dit jubileum weten wij uit een familieverhaal dat de brouwers VAN NERUM (dit waren de gebroeders, Joannes, Jacobus en Franciscus), door de Abdis van Hamme-Mille uitgenodigd werden bij de Jubileumviering van hun zuster. Dit jubileum doelde echter op haar 50e verjaaring.

Catharina VAN NERUM kende in 's hertogendaal een vroom en gelukkig bestaan, tot in NOV 1792 toen de Oostenrijkers bij Jemappe werden verdreven. Toen begonnen voor de kloosterzusters de troebele tijden aan te breken. Zij namen de vlucht naar Leuven, maar keerden na de Franse nederlaag te Neerwinden in maart 1793 naar hun Abdij terug. In Juli 1794 behaalden de Fransende overwinning en bezetten het land. In de "Histoire de l'Abbaye de Valduc" van J. Lavalleye - 1926 blz 156 lezen wij hieromtrent het volgende :

- Op zekere avond na het avondmaal bevonden de zusters zich in hun kerk, toen zij plots opgeschrikt werden door het gerucht van aankomend soldatenvolk. Het was een bende Fransen die in de Abdij kwamen logeren. Met hun sluier over het aangezicht vluchtten de nonnen langs de tuin naar het woud van Heverlee in de richting van Leuven. Vier dagen later verlieten de troepen het klooster en konden de Cisteriënnen terugkeren. Zij werden zwaar getakseerd en moesten hiervoor 60 bunders grond verkopen.

- Op een dag van oktober 1795 werd het klooster door een bende republikeinen omsingeld, waaronder zich boosdoeners uit de streek bevonden. Zij beukten de poorten in en plunderden alles waar zij aan of bij konden. De nonnen waren niet meer kunnen vluchten en hadden zich in de onderaardse gangen opgesloten, waar zij gedurende 3 dagen verbleven zonder eten, lucht of licht. Zeven zusters werden er ziek, waarvan een uit angst overleed.

De woestelingen hadden tevergeefs de kloosterzusters gezocht, om de schatten van de Abdij te kunnen ontdekken, maar de geheime gangen hadden hen een veilig schuiloord geboden. In de zalen van de Abdis en in de kloosterkerk, waren alle meubelen en heiligbeelden met sabelslagen vernield. De Abdis Victoria SCHLUTTER von STOCKHEIM overleefde deze vandanenstreek niet en stierf einde 1795. Zij werd opgevolgd door Dorothea VAN CUTSEM uit Leuven.

- Op 22 Vendemiaire An IV (14 OKT 1795) maakte de Franse overheid een volledige staat op van alle eigendommen van "Valduc", terwijl de geestelijke orde afgeschaft werd bij decreet van 15 Fructidor IV (1 SEP 1796).

Op 21 oktober van datzelfde jaar kwam "Citoyen-Commissaire WATIER" naar de Abdij, om alle kloosterlingen te verzamelen, samen 26 zusters en 11 geestelijke meiden. Hij las het decreet voor, doch Abdis Dorothea VAN CUTSEM weigerde de afschaffingsakte van haar klooster te ondertekenen.

- Op 12 maart 1797 kwam WATIER terug, vergezeld van DE COCK, "agent-municipal" van Hamme-Mille. Zij deelden pensioenbons uit : 10.000 florijnen voor de zusters en 3.334 florijnen voor de meiden, maar allen zonder uitzondering weigerden de bons in ontvangst te nemen. En toen, na meer dan 500 jaar vredig te hebben bestaan, werd de orde radikaal afgeschaft. De gebouwen werden door gendarmen bezet, de zusters brutaal verdreven, hun goederen aangeslagen en alles openbaar, als "zwart goed" bij opbod verkocht. Maar de voornaamste voorwerpen waren door de nonnen zelf tijdig in veiligheid gebracht.

Sommige zusters sloten zich in begijnhoven op of keerden naar hun familie weer. Tussen deze laatsten bevond zich Catharina VAN NERUM, die wel met zwaar gemoed en verbeterd haat tegen de Fransen, haar klooster zal verlaten hebben, om na 44 jaren vroom nonnenleven, opnieuw de weg naar Hoegaarden in te slaan.

Zij vestigde zich bij haar zusters Maria Anna en Clara, die te Tienen op de "Place de la Réunion" een klein huisje betrokken -(art. 86 en 88)

3. Haar overlijden.

Catharina overleed er op 19 april 1812 in de ouderdom van 76 1/2 jaar, zoals blijkt uit haar overlijdsakte n° 64 :

"Anne Catherine VAN NERUM, décédée le 19 AVRIL 1812, religieuse, âgée de soixante quatorze ans (sic), née à Hougaerde" département de la Dyle, demeurant à Tirlemont, religieuse du ci-devant abbaye de val duc",,,"

- Zij werd waarschijnlijk begraven tegen de muur van de begijnenkerk,

4. Het verdere lot van de Abdij.

- In 1797 werd het Klooster van 's hertogendaal door een zekere WERY aangekocht, die het op 20 maart 1800 aan Barthelemy uit Brussel verkocht voor 655.500 Fr. Het paleis van de Abdis en de abdijkerk met het eigenlijke klooster werden afgebroken. Later zou het domein met de overgebleven gebouwen verkocht worden aan Not. NEEFS uit Leuven. In 1869 werd op de puinen van het Paleis van de Abdis, het huidige kasteel opgetrokken, dat uiteindelijk in 1919, na veel opeenvolgende bewoners, het eigendom werd van Staatsminister Albert, Edouard JANSSEN.

Wij hebben het Kasteel van Valduc bezocht, en de overblijfselen bewonderd van de voormalige Abdij. Langs de oude kloosterhoeve zijn we naar de molen gegaan, die onderscheidenlijk in 1773 en 1774 hun laatste restauratie kregen. Vanuit de oude molen hebben wij een spalkdeel van het waterwiel meegebracht, dat heden onder inventaris nr 389 bij de gildevoorwerpen berust.

Langs de oude muur van 1232 en de natuurlijke omgeving met haar enkele prachtig overgebleven bomen die ooggetuigen zijn geweest van de verwoestingen, hebben wij de plaats betreden tussen de hoeve en het huidige Kasteel, waar vroeger eens de rijke abdijkerk en het Cisteriënnenklooster stonden. De bewoners van "Valduc" toonden ons de oude keukens en stallen, de bergplaatsen voor voertuigen, het koetshuis en het duivenhok, allen gespaard gebleven bijgebouwen der Abdij, die in 1732 hun laatste restauratie ondergingen.

Met diepe eerbied betraden wij de kloostergangen en bleven even staan aan het in steen gebijld O.L.V. beeld van 's hertogendaal, dat majestatisch de omgeving schijnt te beheersen. En waar wij ook gingen, overal bleef de nagedachtenis aan Catharina VAN NERUM ons beïnvloeden, omdat wij wisten dat zij hier, als vrome Cisteriënezuster had geleefd en de troebele tijden van het Franse schrikbewind heeft meegemaakt. (zie Familiespiegel nr 6).

ART. 177 : RAADSVERGADERING

Op 21 oktober kwam voor de eerste maal sedert de heroprichting van de "Gulden Lelie" en onder voorzitterschap van onze Ouderdomsdeken, de familieraad bijeen.

Volgende beslissingen werden er genomen en worden langs deze weg aan de familieleden kenbaar gemaakt.

1. PLECHTIGHEDEN:

- A : Onze Familiedag zal in principie om de 3 jaar gehouden worden (dus de eerstvolgende maal in 1964), mits uitzondering nochtans van onvoorziene omstandigheden zoals voorzien in art. 4. der gildestatuten.
- B : In de tussenperiode zal echter tot de inrichting van een bijkomende plechtigheid worden ovegegaan, zulks om de familie in de mogelijkheid te stellen elkaar regelmatig te ontmoeten. (De eerstkomende actie zal doorgaan begin 1963 en gericht zijn op een familie-tentoonstelling).

2. FINANCIE :

- A : Vanaf 1962 zal elk gezin een VRIJWILLIGE jaarlijkse bijdrage kunnen storten van 50 Fr. ten voordele van de "Guldán Lelie", ten einde de familiegilde in de mogelijkheid te stellen haar beoogd doel te bereiken.
- B : Een eigen PCR op naam der gilde zal geopend worden en de bijdragen zullen langs de post bij middel van inschrijvingskaarten gefind worden. (Deze maatregel werd genomen in toepassing van art. 6. der statuten).

3. VOOROPGESTELDE DOELEN :

- A : Uitbreiding van de genealogische opzoekingen.
- B : Handhaving van de familiesamenhorigheid in het kader der gilde.
- C : Opmaken van een stamlied eigen aan ons geslacht.
- D : Herzien der studiebeurs van Deken H. PEETERS ten voordele van onze kinderen.
- E : Aanschaffing van gildepapier voor de briefwisseling.
- F : Te koop stellen van wapenschilden aan lage prijzen.
- G : Uitbreiding van het Familiemuseum en opstellen van inventarissen der ontvangen voorwerpen.
- H : Instellen van een nieuw memoriaalboek.

4. RAADSVERGADERINGEN :

- A : De Raad zal zich in principie vergaderen in de loop van de eerste maand van elke trimester (hetzij in JAN, APR, JUL en OKT).
- B : Deze bijeenkomsten mogen door alle familieleden worden bijgewoond, doch alleen de gekozen Raadsleden hebben stemrecht.

5. HET TIJDSCHRIFT :

- A : Vanaf NOV 61 zal langs ons tijdschrift een familieprijskamp ingericht worden, om aan de jongere generatie, hun geslacht beter te leren kennen.
- B : De Raadsleden zullen hun medewerking verlenen aan "Familieschoon", door het verschaffen van artikels en het opgeven van suggesties. De andere familieleden die aan ons blad wensen mee te werken, moeten zich in verbinding stellen met hun gezworenen.

6. DE OPZOEKINGEN:

- A : De Raadsbroeders zullen elk volgens hun vermogen deel nemen aan de stamboom-opzoekingen en hiertoe de nodige richtlijnen ontvangen. Andere familieleden die aan het navorsingswerk het hunne willen bijdragen stellen zich in verbinding met hun gezworenen.
- B : Allen zullen zich inspannen om in hun gewest de nog niet aangeschakelde naamdragers van ons geslacht te vereenzelvigen.

FAMCJESPIEGEC.

N° 6

DE GESCHIEDENIS VAN ONZE FAMILIE IN BEELD

CATHARINA VAN NERUM

Kloostertzuster in "Shertogendael" (Valduc) Zie Familieschoon art. 116.

(1) Onze Lieve Vrouw van Shertogendael
te Hamme-Mille

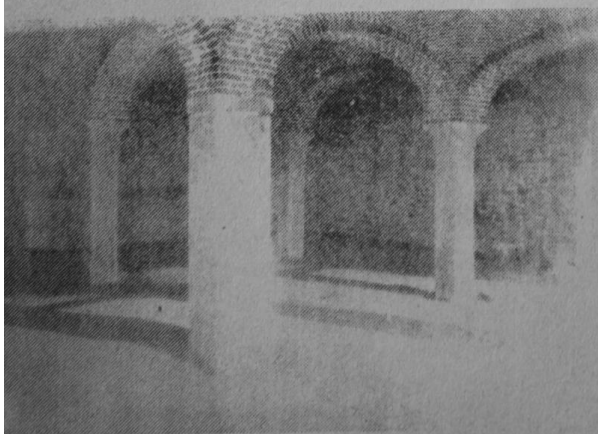
(2) Kasteel Valduc opgetrokken in 1867 op de
puinen van het paleis der Abdis

(3) De stallen van het Klooster
(laatste restauratie 1732)

(4) De oude kloostermolen
(laatste restauratie 1774)

(5) Gangen van het koetshuis
(laatste restauratie 1732)

(6) De Kloosterhoeve
(laatste restauratie 1773)

FAMILIESCHOON

GENEALOGISCH - EN BIOGRAFISCH FAMILIETIJDSCRIFT
VAN HET OUDE HOEGAARDSE GESLACHT VAN NERUM

FAMILIE-UITGAVE : VAN NERUM ; MAQUISSTRAAT, 44 EVERE

Art. 118. : FAMILIENIEUWS.

Geborenen in de maand December.

Clement Van Nerum (VIII/14) ° 3 Dec 1925 (36 j.)
Marthe Hennus (docht. v. VII/2) ° 3 Dec 1910 (51 j.)
Robert Troch (zoon v. VIII/2) ° 7 Dec 1947 (14 j.)
Arthur Van Nerum (VII/4) ° 8 Dec 1884 (77 j.) Onze Onderdeken.
Margeurite Van Nerum (IX/15) ° 11 Dec 1938 (23 j.)
Eric Senelle (zoon v. VIII/29bis) ° 12 Dec 1950 (11 j.)
Maria Anna Van Calster (docht. v. VIII/10) ° 16 Dec 1951 (10 j.)
Julien Van Nerum (VII/27) ° 18 Dec 1881 (80 j.) Onze Ouderdomsdeken.
Kristien Meunier (docht. van VIII/7) ° 21 Dec 1948 (13 j.)
Isabella Boets (docht. v. VIII/25) ° 23 Dec 1959 (2 j.)
Marcel Van Nerum (VIII/19) ° 27 Dec 1909 (52 j.)
Marijke Van Nerum (IX/18 bis) ° 27 Dec 1960 (1 j.)
Henri Willems (VII/6) ° 30 Dec 1900 (61 j.)

Stergevallen

Wegens plaatsgebrek en gezien de uitbreiding van onze stamboom, zullen vanaf heden in deze rubriek nog alleen vermeld worden : de bijzonderste voorouders en stamvaders, de rechtstreekse ascendanten en verwanten van de nog in leven zijnde bloedverwanten.

Prosper Van Nerum (VII/28) + 3 Dec 1941 (77 1/2 j. oud)
Edmond Van Nerum (VIII/12) + 4 Dec 1932 (11 maanden)
Jean Henri Van Nerum (IV/4) + 12 Dec 1809 (44 j.)
Fransiscus Van Nerum (III/7) + 18 Dec 1822 (82 j.)
René Mathieu (VII/21 ter) + 25 Dec 1960 (80 j.)
Karel Van Nerum (VIII/5) + 29 Dec 1938 (22 1/2 j.)

Art. 119. : NAKLANKEN VAN ONZE FAMILIEDAG.

Op 3 Nov 11. heeft ook "Het Laatste Nieuws" een lovend artikel met passende foto's aan onze familiedag gewijd, waardoor eens te meer bewezen werd hoezeer ons initiatief op prijs wordt gesteld. Dit blad is te bekomen bij "Het Laatste Nieuws" Em. Jacquainlaan, 105, Brussel - Tel. 1844.80 - PCR 8861".

Art. 120 : VOETBALWEDSTRIJD.

Op 25 Nov 11. greep te Hoegaarden onder grote belangstelling een voetbalwedstrijd plaats tussen de geselecteerde elftallen van "Saturnus Club" en de "Gulden Lelie". Het werd een fel betwiste ontmoeting, waarin "Saturnus" zich de meerdere, maar de "Gulden Lelie" zich technisch sterker toonde. Nadat eerstgenoemde de stand had geopend, kwam de Van Nerumploeg aan bod en wist de gelijkmaker te netten. In beide kampen werden hachelijke standjes voor het doel opgeklard en toen iedereen zich reeds aan een gelijk spel verwachtte, kwam de Gulden Lelie gevaarlijk opzetten en wist op hoekschot de "winning-goal" aan te tekenen. Verdiende 2-1 zege voor de brouwerszonen, die hierdoor de gulden beker wonnen.

2.

ONZE FAMILIEGESCHIEDENIS

Art. 121 : Stb. III/6 : Jacobus Van Nerum & Cath. Van Augaerden.

Nota : Deze voorouders zijn voor ons van uitzonderlijk belang, gezien de enige nog in leven zijnde stamvertakking der familie Van Nerum uit Hoegaarden, uit hen is voortgesproten.
Daarom zullen wij ze breedvoerig behandelen en verdienen zij onze speciale aandacht.

1° Gebborte :

Jacques, Philippe Van Nerum (in oude familieschriften ook Jacobus en Pau Kobe genaamd), werd gedoopt te Hoegaarden op 13 Jan. 1738 (F° 592), als 6e kind en 3e zoon van Charles Van Nerum (ca 49 j.) en Barbe Sweerts (37 j. oud)

Zijn doopheffers waren :

Jacques Philippe Cipers (x Anne Marie Bietens) vader's vriend.
Cath. Angela Sweerts (x grieffier Servaes Sweerts) zijn tante.

2° Huwelijk :

- Jacobus Van Nerum huwde te Hoegaarden op 14 maart 1768 (f° 951) in de ouderdom van 30 jaar, met Anne Marie Cath. Van Augaerden (23 j.), zuster van de latere revolutionnaire Notaris Jean Bapt. Van Augaerden.

Als getuigen bij dit huwelijk traden op :

de gebroeders Nicolaes en Leonard Brieven, zonen van Henri en Anne Marie Uyttebroeck.

- Hier kan reeds de vraag gesteld worden, waarom er geen nauwe verwanten als getuigen zijn opgetreden. Viel dit huwelijk misschien niet in de smaak der betrokken families ?

Catherine was immers de dochter van Jean François en de kleindochter van Henri van Augaerden (onderscheidelijk neef en schoonbroeder van de officier der dorpswacht Guiliam Van Simphoven), die waarschijnlijk tijdens de dorpswisten van 1749 (art. 60) in het kamp der oppositie hadden gestaan tegen Charles Van Nerum (vader van Jacobus).

- Eenmaal, namelijk in 1759 had de familie Van Nerum - Sweerts een huwelijk toegestaan van een van haar zonen (Joannes) met een afstammeling, (Cath. Bueckens) uit de tegenpartij Bueckens - Van Simphoven. Zulks geschiedde om een einde te stellen aan de lange vete (art. 93 § 2), maar in 1768 schijnt de familie zich tegen de herhaling hiervan te hebben verzet. Toch heeft Jacobus zijn wil doorgedreven en de vrouw gehuwd die hij liefhad, hierdoor een verzoenende stap wagend ten opzichte der familie Van Augaerden. Uit de doopheffers van zijn kinderen blijkt dat hij hierin volledig slaagde en de verzoening tussen de beide families heeft bewerkt.

3° Kinderen :

Uit deze verbintenis sproten 8 kinderen allen te Hoegaarden geboren en gedoopt :

Anne Barbe	° 6.1.1770 (x Henri Dewaelheyns)
Françoise	° 24.10.1771 (x Bern. de Hennin en xx J.B. Van Autgaerden)
Charles Joseph	° 20.9.1773 (x Petronella Verhaeren) (Junior)
Marie Anne	° 19.2.1775 (geestelijke te Tienen)
Mabie Cath.	° 23.3.1778 (x Servaes Nijs)
Marie Thérèse	° 16.3.1780 (x Pierre Evrard)
Jean Bapt.	° 14.6.1782 (x Albertine Dumont)
Joannes Franciscus	° 7.1.1785 (x Cath. Aerts)

4° Beroep :

- Jacobus staat in de registers als eigenaar-brouwer en landbouwer vermeld. Vermits zijn oudere broeders Henricus en Joannes onderscheidelijk de godgeleerdheid en de notariële studiën hadden gekozen, werd Jacobus voorbestemd om de brouwerij van zijn vader voort te zetten. Dit blijkt duidelijk uit de memorieschriften : "Après la mort de son père, il continua avec sa mère et son frère François la grande brasserie. (zie ook art. 70 para. 10).

Tot in Nov. 1778 (overlijden van Barbé Sweerts) bleef de brouwerij echter op naam van hun moeder, gezien er tot op dat ogenblik nergens gesproken wordt over de zonen, maar wel van de Weduwe Carolus Van Nerum (Brouwregisters van 1762 en 1764). Na 1778 had Jacobus nochtans zijn eigen "paenhuis" en wist dit zodanig op te drijven, dat hij weldra aan kop zou staan.

Woonplaatsen :

- Na zijn huwelijk vestigde Jacobus zich op het pacht-hof en de brouwerij Van Nerum aan de Grote Brug (zie art. 49 para 5), waar hij samen met zijn moeder de brouwerszaak voortzette. Na de dood van deze laatste (+ 1778) nam hij echter zijn intrek in de voormalige vleugelbouw van het huidige eigendom Marain Evrand in de Nieuwstraat. Dit was een huis met grote poort, schuur, stallen, begiethuis, waterput, hof en blok, groot zijnde 1 bunder 27 roeden (akte 29. 11. 1824 uit Familiearchief). De schouw die nog steeds in de oude achterplaats bestaat, dateert uit de XVIIIe eeuw en misschien vroeger. Deze woonst (Sectie D 244 en 247) stond volgens hoger vermelde verkoopakte onder de kinderen van Jacobus, aangeschreven als volgt :

"Voortkomende van wijlen hunne ouders en voorouders, Jacobus Philippus Van Nerum en Anna Maria Van Autgaerden, die de zelve hebben bezeten met een vredelijke possessie van over viertig en meerdere jaaren".

- Hieruit blijkt dat Jacobus het eigendom na de dood van zijn moeder "met vredelijke possessie" had bekomen en dat het wel degelijk aan zijn ouders Charles Van Nerum en Barbé Sweerts had toebehoord.

Alles wijst er op dat hij het gebouw toen wat liet verfraaien, ofschoon de Familie Van Autgaerden, die er na de dood van Jacobus (+ 1824) in 't bezit van kwam, een nieuwbouw liet optrekken.

- Jacobus bleef echter in "het oude paenhuis" zijn brouwers- en landbouwersbedrijf uitoefenen en werd hierin vanaf 1790 ongeveer geholpen door zijn 25 jarige knecht Henri Hollogne, terwijl hij de 20 jarige Cath. Saellmaekers als meid in dienst had (volkstelling An V).

Snel wist hij de Brouwerij Van Nerum terug aan kop te brengen en wedijverde met de grootste brouwers uit de streek

- Tijdens de Besloten Tijd werden in de woonst van Jacobus in 't geheim huwelijken ingezegend en missen gecelebreerd door Deken Sweerts, terwijl in 1803 bij het 25 jarig bestaan der familie-gilde een groot openluchtmaal in de tuinen van Jacobus ingericht werd (Memorieschriften).

van Dr. Van Nerum. Mogelijk stond het er reeds in 1803 toen Jacobus in de tuinen van zijn woonst een groot noemmaal inrichtte, ter gelegenheid van de 25e verjaring van de familie-gilde.

- Daar de woonplaatsen van al zijn broeders gekend zijn, is Jacobus de enige die in het ouderlijk huis zou kunnen blijven wonen zijn tot na de verdeling, zodat er mag verondersteld worden dat hij pas op latere leeftijd zijn nieuwe woonst bouwde. Deze hypothese maakt het voorwerp van een onderzoek uit.

60. "In 1801 hadden zij in dienst, Jean Bapt. SIMONS 30 j. en Elisabeth VAN AERSCHOT, 27 j."

- Het is bewezen dat Jacobus van Nerum zijn eigen wapenschild bezat, dat hij tussen 1768 en 1778 heeft aangenomen en in 1781 aan zijn stamvertakking schonk. (art. 81 para. E).

Opgevoed onder de invloed der Sweertsen, die in de 18e eeuw te Hoegaerden de meest vooraanstaande familie was, bracht hij in zijn blazoen de wapens van zijn moederlijke ascendanten aan (art. 33 afb. 4). De Van Nerum's waren immers fier over hun afstamming uit de Sweertsen, zodat Jacobus wellicht deze voorouders speciaal in herinnering heeft willen brengen, om ze in de ogen van het nageslacht te vereeuwigen. Daarbij is hij buitengewoon gelukt, want heden wordt zijn wapenschild nog steeds als voornaamste familieblazoen in ere gehouden.

- Het kan beschreven worden als volgt :

Gekwartileerd van zilver met put van keel, hoofd van azuur beladen met ster en zes stralen van goud (gewijd aan zijn overgrootmoeder Josyne Van den Putte, gehuwd met Berthel Peeters).

2 van zilver met wijndruiventak van azuur en twee bladeren van sinopel (gewijd aan zijn grootmoeder Cath. Peeters, gehuwd met Servatius Sweerts)

3 van zilver met kruis van goud, vergezeld in 1/4 van een klaverblad van sinopel en in 2/3 een vogel van keel (gewijd aan zijn moeder Barbé Sweerts, gehuwd met Charles Van Nerum).

4 van goud met molenijzer van sabel (gewijd aan zijn echtgenote Cath. Van Autgaerden). Noteer dat alle meubels van deze families tot één enkel herleid zijn.

"Vermits hij in zijn blazoen het wapen van zijn echtgenote aanbracht, is het niet uitgesloten dat hij dit schild voor zijn nakomelingen heeft opgemaakt aan wie hij het in 1781 dan ook heeft geschonken".

En op dit alles prijkt een dominerend hartschild van azuur met drie lilies van goud, geplaatst 2 en 1 (geslachtswapen overgenomen van zijn vader).

Als wapenspreuk: "Potius mori quam foedari" (Liever de dood dan de oneer), aangebracht rond het schild, vermoedelijk in letters van goud op band van azuur.

- Nopens de herkomst van deze kenspreuk is niets geweten. Zij werd voornamelijk gedragen door Prinsen, Ridders en Wapenheren, o.a. door de Prinsen de Looz de Corswaren. Hier schijnt zij eerder door de Sweertsen, en namelijk door Pastoor Henricus Sweerts te zijn ingegeven, die ook wellicht de wapenschilden van zijn ascendanten aan zijn neef Jacobus heeft kenbaar gemaakt.

- Hogervermeld blazoën bleef gedurende 113 jaar in de stamvertakking van Jacobus bewaard en werd in 1894 door zijn kleinzoon Edward, bij diens kroning tot Ouderdomsdeken der Gulden Lelie, als eeuwig familie-aandenken aan de kerk van Hoegaarden geschonken. (Art. 89 § 6).

Het wapenschild zou bestaan hebben uit een gekleurd glasraam met ijzerversiering onlijst en werd onder het Pastoraat van E.H. Redig bij de nieuwe Kruisweg gehangen. Daar bleef het onaangeroerd tot in Aug. 1914, toen de Duitsers de kerk binnen gingen en alles vernielden wat in hun bereik viel, onder voorwendsel dat er Belgische soldaten verborgen waren. (Nagelaten mededeling van Koster van Rickstal).

- Gelukkiglijk werd de afbeelding ervan overgetekend door Hélène Van Nerum, nadat deze in 1910 de memorieschriften van haar vader's nicht "Zuster Francisca" had ontvangen. De schets is echter kleurloos maar kon met de hulp van de Heer F. Collon, Voorzitter van de SCGD en aan de hand van de bestaande wapenschilden der aanverwante families, opnieuw samengesteld worden. (Intermédiaire van Sept. 1960 blz. 233).

- Uit de nagelaten schriften van Edward Van Nerum en diens dochter Folicia (in het kloosterleven Zuster Francisca), vernemen wij de betekenis die aan de blazoëfiguren werd gegeven:

1 Put door ster beschenen = bescherming des hemels (Van den Putte)

2 Druiventak = vrucht naar werken (Peeters)

3 Kruis met klaverblad en vogel = wie God eert heeft Gods zegen (Sweerts)

4 Molenijzer = arbeid adelt (Van Autgaerden)

hartschild met lilies = eer en trouw (Van Nerum)

De oorsprong hiervan is niet bekend, maar vermoedelijk heeft de familie-fantaisie ertoe bijgedragen.

- Het is nochtans een vaststaand feit dat het wapenschild van Jacobus zeer betekenisvol is, want het omvat twee eeuwen familiegeschiedenis, namelijk vanaf 1634 bij de geboorte van Josyne Van den Putte, tot 1824 bij de dood van Jacobus Van Nerum.

Gezien de belangrijkheid van dit schild, werd het in 1961 door de nakomelingen uit de stamvertakking van Pan Kobe weder samengesteld en ter gelegenheid van de heroprichting der "Gulden Lelie", in gekleurde foto-afdruk aan alle bloedverwanten geschonken.

7° Wie was Anne Marie Catherine Van Autgaerden?

- Zij werd gedoopt te Hoegaarden op 21 Juni 1745 (F° 668) en was bijgevolg 7 1/2 jaar jonger dan haar echtgenoot.

Tot doopheffers kreeg zij:

Nicolaes Vander Molen, haar moederlijke oom;

Marie Cath. Van Autgaerden, haar tante.

- Catherine maakte deel uit van een gezin van 10 kinderen, allen te Hoegaarden geboren uit Jean François Van Autgaerden en Francisca Vander Molen. Haar broeders en zusters waren:

Judith ° 1.7.1736 (F° 592)

ss: Bernard Vander Molen en Judith Van Simphoven.
niet te Hoegaarden getrouwd.

Henri ° 2. 11. 1737 (f° 590)
ss Henri Vander Molen en Marie Van Autgaerden
waarschijnlijk + voor 1742. Was pastoor te Overlaar

Jean François ° 18. 7. 1740 (f° 633)
ss Bernard Vander Molen en Judith Van Simphoven
x 27. 1. 1761 met Anne Cath. Mertens (f° 946)

Henri ° 15. 2. 1742 (f° 645)
ss Henri Vander Molen en Marie Van Autgaerden
was Pastoor te Overlaar.

Jean Bapt. ° 12. 12. 1747 (f° 682)
ss Jean Bt Van Ex en Anne Marie D. . .
x 4. 6. 1776 met Clara Bueckens (f° 1041)

8° Kwartierstaten van Cath. Van Autgaerden.

Zij stamde uit de oude geslachten Van Autgaerden, Vander Molen, Van Simphoven, Van Osmael, Ingels, Delvaux, Petri, Renson, Gielis (?) Matlijn, Neys, Michal, Van Elst en Ralis.

<u>Oude</u>	<u>Grootouders</u>	<u>Overgrootouders.</u>	<u>Betovergrootouders.</u>
	<u>Henri Van Autgaerden</u> ° 30. 7. 1673 + 4. 9. 1718 x <u>Judith Van Simphoven</u> ° 14. 2. 1679 + 7. 3. 1755	<u>Jean Van Autgaerden</u> ° 11. 6. 1628 + 19. 11. 1675 x <u>Jeanne Ingels</u> <u>Mathieu Van Simphoven</u> ° + 26. 8. 1701 x 12. 1. 1677 <u>Cath. Delvaux</u> ° 30. 10. 1644 + 28. 3. 1731	<u>Cretien Van Autgaerden</u> x <u>Anne Gielis (?)</u>
Jean François Van Autgaerden ° 7. 11. 1709 + 1. 10. 1777			<u>Egide Delvaux</u> (zoon van Jean + 21. 7. 1667 Michel en Cath. . . x <u>Marie Matlijn</u>
x 29. 9. 1735			<u>Renier Vander Molen</u> (zoon v. Bartholomeus en Elisabeth Neys) x <u>Gertrude Michal</u>
	<u>Bernard Vander Molen</u> ° 21. 8. 1682 + 23. 1. 1757 x Autg. 15. 2. 1705	<u>Renier Vander Molen</u> ° 24. 4. 1648 + 24. 9. 1720 x 11. 10. 1677 <u>Françoise Petri.</u> ° 13. 7. 1654 + 3. 7. 1720	<u>Michel Petri</u> + 29. 8. 1676 x 3. 6. 1654 <u>Anna Van Elst</u>
Françoise Vander Molen ° 6. 5. 1714 + 14. 12. 1773	<u>Elisabeth Van Osmael</u> ° Autg. 2. 1. 1684 + 17. 7. 1729	<u>Henri Van Osmael</u> ° 22. 2. 1642 + Autg. 7. 12. 1694 x 26. 4. 1668 <u>Elisabeth Renson</u> ° 29. 2. 1644 + Autg. 3. 3. 1707	<u>Nicolas V. Osmael</u> ° ca. 1615 x <u>Cath. Sweerts</u> (docht. v. Henri x Ant. v. Goetsnoven). ° 1623 + 15. 7. 1691
			<u>Vincent Renson</u> + 9. 9. 1668 (zoon v. Gilles x Marie Bonjan) x 25. 1. 1640 <u>Clara Ralens</u> (Ralis)

Art. 122: ONZE FAMILIEPRIJSKAMP (zie reglement in art. 111)

- Juste uitslag van verleden maand.

- 1° De Gulden Lelle - 2e St Cornelius - 3e 16 Sep 1778 - 4e Joannes L
- 5° Een schrijn met aarde uit het Nerimbos.

- Rangschikking:

Hebben het maximum der punten behaald, (hetzij 5 p.) en worden ex-aequo geklasseerd:

1	Johan Van Nerum	6	Lutgart Hacour	11	Jan Van Nerum
2	Magda Meunier	7	Christien Meunier	12	Linda Meunier
3	Linda Hacour	8	Godelieve Van Nerum	13	Gilena Hacour
4	Robert Troch	9	Annie Hacour	14	Herwig Van Nerum
5	Ludo Van Nerum	10	Hugo Hacour	15	Greta Hacour

Proficiat voor de prachtige start, maar opgepast voor de volgende maand :

- Tweede vragenreeks.

- 1° Wat is de betekenis van de naam "Van Nerum" ?
- 2° Hoe noemde zich de oudst bekende naamdrager van het voorgeslacht ?
- 3° Wanneer stichte Deken H. Peeters de studiebeurs voor zijn neven ?
- 4° Wanneer traden Charles Van Nerum en Barbe Sweerts in het huwelijk ?
- 5° Hoelang was Joannes Van Nerum Schepen te Hoegaarden ?

En nu opnieuw aan 't werk en veel geluk.

Art. 122 bis: Het onderwijs van vroeger en nu.

Gareel- en zadelmakers, wagen- en radenmakers, kler- en schoenmakers, smeden en bakkers, schoolmeesters en koster waren stiel en die in vroegere eeuwen in hoog aanzien stonden. Maar het belangrijkste van al deze beroepen was wel schoolmeester, want vaak was deze man tegelijkertijd, koster, orgelspeler, muzikant en toneelspeler.

De dorpschool was meestendeels ondergebracht in een mufte kamer, karig verlicht en verlucht met in 't midden een stuk kachel. Er waren enkele banken van een halve meter hoog voorhanden, terwijl aan de muur een zwart bord hing. De schooltijd beliep van Allerheiligen tot Pasen, want in de zomer moesten de kinderen mee op 't veld werken.

De lessen bestonden hoofdzakelijk uit godsdienst, hoofdrekenen, oplossen van vraagstukken uit het dagelijks leven (1), lezen van akten en pachtbrieven, kunstschrijven, brieven opstellen en allerlei andere dingen van nuttig gebruik.

Een welopgevoede en geletterde man van vroeger was een heel andere man dan nu.

Heden is alles zo overladen dat geen enkel kind het programma meester geraakt. De hedendaagse scholen zijn magazijnen van veelweterij, waar alles te koop is behalve gezond verstand, menslievendheid en een diep liggend denken dat naar een hoger ideaal streeft.

De schoolmeesters van vroeger leerden aan hun kinderen, wat zij in het leven nodig hadden om datzelfde leven mooi te maken, wijl de schoolmeesters van nu de kinderen zoveel trachten in te pompen zodat de kinderen alles beu zijn alvorens het werkelijk begint.

(1) voorbeeld van vraagstuk: In een boomgaard staan 217 bomen elke boom heeft 32 takken, op elke tak staan 3 nesten, in elke nest wonen 2 mussen, elke mus heeft 8 jongen, elk jong legt 7 eieren. Hoeveel eieren zijn er in de boomgaard ?